

STÖDSAMMANDRAG 2.4.2026

Granska de senaste fastställda uppgifterna i ansökningsguiderna och förbindelsevillkoren. **Ändringar möjliga.**

www.ruokavirasto.fi

ANSÖK OM STÖD I VIPU-TJÄNSTEN SENAST 9.6.2026

Ändringsskede 10.6-1.10.2026

NYTT 2026

BASSKIFTETS BESITTNING

Basskiftet skall vara i stödsökandes besittning åtminstone 9.6 - 1.10.2026. Håll arrendeavtalen i skick!

PERMANENT GRÄSMARK

i fortsättningen blir arealer med vallväxter permanent gräsmark efter 7 år, i stället för tidigare 5 år.

KRAV PÅ VÄXTFÖLJD från och med 2026 (se sid. 6)

KRAV PÅ JORDBRUKSVERKSAMHET

Satelliten övervakar 2026 - svara **ALLTID** på utredningsbegäran!

- att **skiftet** är jordbruksmark/odlingsbart (ej buskage, träd eller ogräs) – räcker inte med lätt harvning och sådd på arealer som konstaterats icke odlade pga vedartade växter. -> plöj, fräs och så på nytt!
- att jordbruksskiftet är odlingsbart/stöddugligt under tidsintervallet 9.6 till slutet av växtsäsongen (31.8.).
- att **växten** är samma som anmäld, gäller alla växter
- att **skörden är bärgad** senast 15.9: gäller skyddszon och vallar på torvåkrar
- att **växttäcket bevaras** - åtgärderna i miljösystemstödet

Trädor: sådd, slåtter, betesgång eller bearbetning senast 15.9 (något måste göras).

Produktionsvall: skörd av vallen, slåtter, betesgång eller förnyande av växtbeståndet senast 15.9. OBS! Krav på marknadsdugligt växtbestånd!

Naturbete och -äng, som **inte** hör till miljöavtal -> slåtter eller betesgång senast 15.9.

Miljöavtal -> Betesgång, slåtter samt skötselåtgärder som hör till förbindelsevillkoren **senast 15.9.**

Kravet på jordbruksverksamhet beror på vilken växt som anmäls på skiftet. T.ex. miljösystemstödet naturvårdsvall -> slåtter vart annat år, eller varje vid svåra ogräsfall. Om satelliten inte observerat slåtter år 2025 så måste grödan slås 2026 (eller alternativt bevisas med platsbestämd bild från Vipu-mobilen).

SISTA SÅDATUM 30.6.2026

AKTIV JORDBRUKARE – ett krav för att få stöd

Den stödsökande skall vara aktiv jordbrukare för att kunna få direkta stöd, miljö- och kompensationsersättning samt ersättning för ekologisk förbindelse. Kravet berör inte ersättning för uppfödning av lantraser, djurens välbefinnande, miljöavtal eller nationella stöd.

KOMPENSATIONERSÄTTNING (LFA) 217€/ha

Minimi 5 ha. Arealen skall vara ersättningsberättigad. Trädor och naturvårdsvall max 25 %. Degression för gårdar över 150 ha.

GRUNDLÄGGANDE INKOMSTSTÖD (åt alla) ca. 141€/ha

OMFÖRDELNINGSTÖD (åt alla) ca. 21 €/ha
Upp till 50 ha. Till odlare som får grundläggande inkomststöd.

BIDRAG FÖR SPECIALVÄXTER 95 €/ha

Sockerbeta (odlingskontrakt), bovete, lins*, åkerärt (mat- och foderärt)*, kikärt, bondböna, sötlupin (sort), vår- och höstraps, vår- och höstryps, ~~solros~~, oljelin, oljehampa (sort och garantibevis 17.6. till landsbygdsförvaltningen), oljedådra (camelina), frilandsgrönsaker som används som människoföda (se stöd villkoren). OBS: Blandningar av ovan nämnda protein- och oljeväxter är tillåtna. * Lins och åkerärt: små mängder spannmål som stödgröda tillåten.

STÄRKELSEPOTATIS (odlingskontrakt) 730 €/ha

INKOMSTSTÖD FÖR UNGA JORDBRUKARE (EU) ca 100 €/ha

För högst 150 ha. Sökanden får vara högst 40 år (31.12.). Skall sökas inom 5 år från etablerande av jordbruk som huvudsaklig företagare och betalas i 5 år. Krav på yrkeskunnighet -> skall uppfyllas senast 31.8. det år man ansöker om stödet (berör nya odlare).

EKOLOGISK PRODUKTION

Vid frågor, kontakta Livskraftscentralen

Växtodling 184 €/ha, **Husdjur** +150 €/ha, **Frilandsgrönsaker** 679 €/ha

- **Minimi:** 5 ha åker el. 1 ha trädgårdsväxter (ers.berättigad areal)
- **Krav på utbildning** (innan förbindelsen börjar): 5 dgr växt + 2 dgr husdjur. Under förbindelseperioden skall dessutom avläggas en **kompletterande endagskurs** om produktionsvillkoren för ekologisk produktion, förbindelsevillkoren och odlingen **ELLER** anlitad ekorådgivning enligt Råd 2030. **OBS!** Kompletterande skolningen bör avläggas **innan 30.4.2026** ifall din förbindelse upphör då
- Ändringar i förbindelsen: blankett 215M senast 9.6 till Livskraftscentralen
- Anmälan till kontrollsystemet **senast 30.4:** produktion av åkergrödor och växthusproduktion, animalieproduktion om det/de djurslag som förbindelsen gäller:
a) Ny eko-odlare, b) Byte av inriktning, c) Nytt djurslag/Ny djurgård, blanketter + bilagor till Livskraftscentralen
- **Stödsökande 2026:** Möjligt att ingå en ny 5-årig ekoförbindelse eller att lägga till areal i en ikraftvarande förbindelse.

Krav på odling av avsalugrödor på 30% av den förbindelseareal som passerat omläggningsskedet, **uppfylls årligen** à gäller även **ekologisk husdjursproduktion** om förbindelsearealen är stor i förhållande till djurantalet.

Kravet på odling av avsalugrödor behöver inte uppfyllas om gården har förbindelse om ekologisk husdjursproduktion och minst 0,3 de/ha **eller** om gården har slutit samarbetsavtal om foderproduktion med en annan ekologisk husdjursgård **eller** har ett avtal med en foderproducent/-förmedlare (skriftliga avtal för hela förbindelseperioden!). Bör kunna bevisas att fodret levererats enligt avtal t.ex. genom skiftesbokföring, foderbokföring.

Begränsning: Träda årligen max 25 %

MILJÖAVTAL - Vid frågor, kontakta Livskraftscentralen

Skötsel av jordbruksnaturens biologiska mångfald och landskapet

minimi 0,30 ha, 5 år, 550€/ha/år eller 650 €/ha/år

Årlig ansökan: Iståndssättningsröjning 450€/ha/år, **Stängsling**

1500€/ha/år, **Rovdjursstängsel** 2400 €/ha/år.

Skötsel av våtmark minimi 0,30 ha, 5 år 500 €/ha/år.

Upprätthållande av ursprungssorter 400 €/sort/år. Blankett 214

Icke-produktiva investeringar kan sökas för anläggning av våtmarker, tvåstegsfåror, torvåker till våtmark (ansök via Hyrrå 1.1-15.5.2026 samt 1.8.-15.12.2026)

HELMI-stöd för värdbiotoper i form av material eller tjänst. T.ex. stängsling av betesmark, småskaliga röjningar. Närmare upplysningar: Esko Vuorinen 02950211

MILJÖFÖRBINDELSE

5-årig förbindelse, minst 5 ha ersättningsberättigad åkermark eller 1 ha trädgårdsväxter

Gårdsspecifik åtgärd: Åkerväxter 45 €/ha
Trädgårdsväxter och kummin 113 €/ha

BETALAS INTE FÖR: Miljösystemstödet grön gödselings- och naturvårdsvallar samt mångfaldsåkrar, trädgårdsland, trädor, areal med energiväxter med energistam, sådan hampa som inte berättigar till grundläggande inkomst, skyddszoner.

MILJÖFÖRBINDELSENS ALLMÄNNA KRAV (3 st.)

Alla måste uppfyllas:

- Skiftesspecifika anteckningar
- Markkartering vart 5:e år. Bör vara i kraft för ersättningsberättigade skiften där odlingsväxten kan gödulas. Nya skiften som kommit i din besittning -> skall vara i kraft före utgången av förbindelseåret.
- Klimat- och miljöplan; utarbeta en miljöplan det andra eller tredje förbindelseåret. Gör planen på ilmastosuunnitelma.fi (kan inte göras i Vipu) och returnera till landsbygdsförvaltningen.

År du ingått förbindelse	Sista dag att returnera planen
2023	30.4.2026
2024	30.4.2027
2025	30.4.2028

Gårdsspecifika åtgärder 2 st./år skall väljas

1. Klimat- och miljöutbildning

Utbildningen för år 2026 öppnas på hösten, inloggning via Vipu. En delaktig på gården ska under förbindelseperioden senast 30.4. delta i en av följande utbildningar (samma utbildning kan inte genomföras två gånger):

- Kolbindning i åkermark och markens bördighet.
- Minskning av växthusgasutsläppen och anpassning till klimatförändringen på gården.
- Främjande av jordbruksnaturens mångfald.
- Vattenskyddet på gården.
- Metoder för integrerad bekämpning.

2. Fleråriga mångfaldsremsor

Bevaras förbindelseperioden till slut från det år det väljs. I Viputjänsten syns de basskiften som uppfyller villkoren.

- Anläggs (eller bevaras) genom sådd av fleråriga vall- eller ängsfröblandningar längs alla kanter på två, minst 0,5 ha stora basskiften där det odlas ettåriga produktionsväxter.
- I medeltal 3 m brett vallbestånd.
- Bevaras på samma skifte så länge där odlas ettåriga växter.
- om ettåriga växter inte odlas följande år, skall åtgärden utföras på ett annat skifte som uppfyller kraven.
- Om det inte längre finns två skiften som duger till åtgärden, så kan åtgärden bytas.

Får inte gödulas, förbjudet att använda växtskyddsmedel

Ej på skifte som ligger intill ett vattendrag eller omfattas av skyddsremsa. Inget krav på årlig slåtter, men mångfaldsremsan skall hållas öppen och där får inte finnas vedartade växter.

3. Markövervakning

Någotdera av alternativen skall utföras på 2 basskiften (minst 0,5 ha):

1. Omfattande jordanalys: skall framgå den totala kolmängden och mängden organiskt material. Dessutom ska det på skiftet göras en undersökning som beskriver markens växtkraft eller näringstillstånd. (Undersökningen kan gälla markens mikrobiologiska aktivitet, katjonbyteskapacitet, vattenhållningskapacitet, lagrande av näringsämnen, reservnäringsämnen eller spårämnen.) Provtagning enligt kraven på markkartering, men 1 prov/basskifte räcker. Proverna kan tas fr.o.m. 1.5. Proverna skall levereras till laboratoriet senast 30.11.

Markövervakning, forts.

ELLER

2. Analys av åkermarkens kvalitetsfaktorer med markscanner

Skanningen ska göras med en anordning som mäter jordmånens egenskaper som påverkar växternas tillväxt och i realtid producerar visuell information om skiftets interna variation som kan kombineras med geografisk information. Kalibreras med hjälp av jordprover för det skifte som undersöks. Analysen skall göras senast 30.11 det år åtgärden väljs.

4. Organiska näringsämnen

Kan väljas om något av villkoren uppfylls:

- Du separerar minst 25 m³ gödsel fraktioner med en separator.
- Du separerar minst 25 m³ torrsbstans från vätskefraktionen med en metod för sedimentering av slam som utnyttjar tyngdkraften.
- Du hanterar minst 25 m³ gödsel som uppkommit i din jordbruksverksamhet i en biogasanläggning.
- Du överlåter minst 25 m³ gödsel från jordbruksverksamheten till gårdbruksheter som själva producerar mindre än 25 m³ per år.
- Du levererar minst 25 m³ vallväxtlighet till biogasanläggning. Vallväxtligheten kan levereras till en bioanläggning utanför gården eller användas i egen biogasanläggning eller sådan du är delägare i. Det bör finnas kvitto, ett avtal eller annan handling över överlåtelsen eller behandlingen av gödseln och över levererat växtlighet **senast 30.11.**

5. Näringsväxter för pollinatörer

- På minst två basskiften i skördeproduktionssyfte, skall det odlas produktionsväxter som näring åt pollinatörer. I Vipu syns de basskiften som uppfyller villkoren.
- Basskiftet skall vara minst 0,5 ha. På basskiftet kan finnas ett eller flera växter som uppfyller villkoren.
- om åtgärden förverkligas på endast en del av basskiftet -> minst 1 ha jordbruksskifte. Tex. 20 ha basskifte där 1 ha ryps är godkänd.
- Godkända växter för åtgärden:** Oljeväxter, bovete, kummin, koriander, frilandsgurka, sparris, bönor, senap, pumpor, bondböna, ärtor, oljehampa, vejde, jordgubbe, hallon, fruktträd eller bärbuskar. Gödselmedel och växtskyddsmedel är tillåtna på arealen.

6. Precisionsodlingsmetoder

Odlaren/ eller entreprenören (A-D) använder sig av något av följande:

- Automatik som baserar sig på platspecifik avbildning och som gör platsanpassad placering och spridning av produktionsinsatser möjlig. Kan utföras med hjälp av satellit, flygbild, realtidssensor, kamera eller zonkartläggning av åkern (utskrift eller annat dokument).
- Växtskyddsspruta eller gödselspridare med skiftesspecifik automatik som gör det möjligt att förhindra överlappande spridning i växtbeståndet. (Anlitande av entreprenör skall påvisas senast 30.11.)
- Harv som utnyttjar optik vid mekanisk ogräsbekämpning. (Anlitande av entreprenör skall påvisas senast 30.11.)
- Skördetröska eller självgående exakthack med skördenivåmätning som baserar sig på geografisk information (utskrift eller liknande).
- Traktor eller arbetsmaskin som minst är utrustad med körautomatik som väljer och behåller kör linjen utan förare. Du måste själv besitta utrustningen för att uppfylla villkoret (leasingavtal eller samägt ok).

7. Applikationer för uppföljning och identifiering av växtskadegörare och växtsjukdomar

- Applikation för uppföljning och identifiering av ogräs, växtsjukdomar och växtskadegörare under växtperioden.
- Appen skall vara interaktiv - d.v.s. användaren skall ha möjlighet att lämna uppgifter.
- Applikationen kan vara en app som stöder beslutsfattandet om växtskydd för flera eller enskilda produktionsväxter, även vall.
- Appen skall vara tillgänglig hela växtperioden och odlaren skall kunna bevisa att han använt den för uppföljning (dokumentering med skärmdumpar).

Exempel: Luke Kaskas (föryad), RapsiApp, Minun maatilani-WisuEnnuste, Cordulus Farm, Agriportal, Sirppi-mobilappen, AgriSmart

Skiftesspecifika åtgärder - frivilliga

1) Jordförbättrings- & saneringsväxter

max 20 %...223 €/ha

- Kan anmälas skiften som föregående år haft en ettårig produktionsväxt eller på areal som fått ersättning för jordförbättrings- och saneringsgrödor (klöver fanns inte med ännu 2025 -> klöverbestånd från 2025 duger ej).
- En flerårig gröda kan anmälas på samma skifte 2 år i rad utan omsådd. Om en flerårig jordförbättrings- eller saneringsgrödor odlas på skiftet två år i följd, får andra årets växtbestånd avslutas tidigast 15.7. det andra året.
- Vipu-kartnivå visar de arealer som kan få ersättning.
- Skall sås på våren (eller som höstsådd) och får bearbetas ner i marken 2 månader efter sådd. Grödan kan slås eller krossas under växtperioden och den får utnyttjas.
- Får sås redan året innan som insådd till en produktionsgröda, men växtbeståndet får inte innehålla andra än godkända växter året du anmäler åtgärden.
- Man får gödsla arealen och använda växtskyddsmedel.

Jordförbättrings- och saneringsgrödor: olje- och bearbetningsrättika (även bearbetningsrädisa), cikoria, lusern, honungsfacelia ludd- och fodervicker, vitsenap (dvs gulsenap), klöver, kummin (1:a årets växtlighet), sötväppling, solros, sammetsblomma eller blandningar av dessa.

OBS! Enbart ovannämnda växter duger och vallväxter får inte ingå i blandningen!

BEGRENSNINGAR I UTBETALNING:

- Enbart första årets kumminväxt eller kumminblandning godkänns – skördeårets kummin godkänns inte fast du inte har anmält växtbeståndet tidigare.

2) Fånggrödor

max 35 %...97 €/ha

Skall odlas som en bottengröda till ettårig produktionsväxt eller efter dess skörd – skall bilda ett jämt växtbestånd över skiftet. Fånggrödan skall vara en annan växt än odlingsväxten. Den egentliga växten skall vara en jordbruks- eller trädgårdsväxt som odlas som ettårig – **EJ VALL!**

- **Fånggrödan får vara ett blandat växtbestånd** (ej blandning av t.ex. 2 spannmål)
- Fånggrödan får inte enbart bestå av kvävefixerande växter. Hampa kan inte användas som fånggröda.
- Fånggrödan får användas för att etablera följande års gröda.

SÅDD: Senast 15.8. Fånggrödan kan sås som bottengröda till odlingsväxten i samband med sådden eller när spannmålen gått i brodd.

GÖDSLING: enligt den odlingsväxt du anmält. Du får inte gödsla fånggrödan separat efter att odlingsväxten har skördats (undantag om det sås en höstgröda på skiftet).

AVSLUTANDE: får avslutas med växtskyddsmedel tidigast 15.9., bearbetning tidigast 1.10. (får avslutas före 15.9 om man sår en höstsådd skördeväxt)

Tillväxttiden för fånggrödor skall vara minst 6 veckor.

3) Främjande av cirkulär ekonomi

max 80 %...37 €/ha

Odlaren skall följa ett av följande alternativ på skiftet:

- Flytgödsel, urin, vätskefraktion från flytgödsel eller flytande organisk gödsel med utrustning som placerar eller myllar in. Spridningsmängd minst 15 m³/ha. Flytgödsel eller motsvarande, som sprids genom placering kan härstamma från egen gård .

ELLER

- Organiskt material, torrsbstanshalt minst 20%. Spridningsmängden skall vara minst 10 m³/ha. Ingen ersättning för torrgödsel från egen gård. Egen torrgödsel som återvunnits via biogasanläggning är ok. Ämnen med hög näringshalt (fosforfalt minst 3 kg/m³) skall ha en spridningsmängd på minst 5 m³/ha.
- Spridningsarealen anmäls i höstanmälan. Bifoga även:** 469L, kvitto eller annan motsvarande bilaga för gödsel som kommer från annan gård (bör undertecknas av överlåtaren). Gödselanalys som innehåller torrsbstanshalt för fast gödsel eller ett ämne med hög fosforhalt.

4) Skyddszon

430 €/ha

- Arealer som duger som skyddszon finns som kartnivå i Vipun
- om du valt skyddszon för skiftet 2023,2024 eller 2025 -> anmäl skyddszon även i år för att undvika återkrav (vipu påminner inte)
 - Nya arealer kan anmälas 2026

Skiftet skall skötas och bevaras hela förbindelseperioden. Skiftet får inte bearbetas eller gödslas efter anläggningen. Villkoret gäller inte om ett skadat växtbestånd måste förnyas. **Växtligheten skall slås och bärgas senast 15.9.** Skördekravet kan inte uppfyllas skörd redan på våren. Skörden måste bärgas redan första året och alltid efter varje slåtteri! Arealen får betas om det inte finns risk för erosion. Tilläggsutfodring är inte tillåtet. Areal på **tvåstegsfåror:** skörd måste bärgas en gång under förbindelseperioden. Eko-ersättning betalas inte för skiften med skyddszon. (Husdjursförhöjningen betalas till den del 0,5 de/ha uppfylls)

5) Vallar på torvåkrar

200 €/ha

- Nya arealer kan anmälas 2026
 - om du valt åtgärden för skiftet 2023, 2024 eller 2025 -> anmäl det även i år för att undvika återkrav (vipu påminner inte).
- Flerårig vallväxtlighet (produktionsvall) på ett basskifte som helt och hållet består utav torvmark, bevaras förbindelseperioden till slut. Torvmarken konstateras på basis av markkartering (senast 30.9).

6) Hantering av avrinningsvatten

- Anmäl arealen redan i åkerstödsansökan
 - om du valt åtgärden skiftet 2023, 2024 eller 2025 -> anmäl åtgärden för samma areal även i år för att undvika återkrav (vipu påminner inte). Skall utföras på samma areal förbindelseperioden till slut.
- a) **reglerbar dränering 77€/ha**
b) **underbevattning eller system för återanvändning av dräneringsvatten 214 €/ha**

Ovan nämnda åtgärder kan väljas om något av villkoren uppfylls:

1. Skiftet ligger på sur sulfatjord (markanalys senast 30.9)
2. Skiftets jordart är torv (markkartering)
3. På basskiftets areal har det minst ett år under 2015-2022 funnits en åtgärd för hantering av avrinningsvatten.

7) Alternativa växtskyddsmetoder för trädgårdsväxter

500 €/ha

Ett alternativ kan väljas (eko-gård kan enbart välja alt. F). Kan bytas årligen och måste inte genomföras varje år:

- A. Användning av mikrobiologiska växtskyddsmedel som sprids mekaniskt vid bekämpning av växtsjukdomar eller skadegörare.
 - B. Organisk eller biologiskt nedbrytbar täckning under växtperioden för ettåriga växter. Bevara täckningen ända till skörd.
 - C. Insektsnät
 - D. Mikrobiologiska växtskyddsmedel som sprids av pollinerande insekter för bekämpning av växtsjukdomar.
 - E. Makro-organismpreparat vid bekämpning av växtskadegörare
 - F. Organisk eller biologiskt nedbrytbar täckning eller gräs som klipps under växtperioden för fleråriga växter (kan väljas för eko-gårdar).
- Täckningen skall sättas till/skötas efter behov - uppföljs av satellit.**

En preliminär plan för alternativt växtskydd för varje skifte och växt skall göras senast 31.5. Planen returneras till kommunen senast 17.6. Mall finns på ruokavirasto.fi. De preparat som krävs för genomförande skall anskaffas årligen.

8) Fågelåkrar

max 50 %...600 €/ha

- För skiften som har identifierats som viktiga rast- och matplatser vid flyttningstider för tranor, gäss eller svanar. Kartnivå i Vipun.
- Enligt normal odlingsmed odlade produktionsväxter, som gynnar fåglarna. Målet skall vara ett växtbestånd som ger normal skörd. Det anmälda området skall vara minst 10 ha, området som får ersättning kan vara mindre. Fåglarna får inte störas.
- Odlingsåtgärderna på skiftet ska planeras och genomföras så att fåglarna inte störs. Tillåtet att bärga skörd.
- Dokumentera med hjälp av Vipu-mobilens fotografier av åkrarna, fåglar på skiftet samt skador på växtbeståndet.

MILJÖSYSTEMSTÖD (frivillig)

ETTÅRIG FÖRBINDELSE, 0-4 ÅTGÄRDER KAN VÄLJAS/ÅR

Växtbeståndet skall anläggas senast 30.6.

1) Växttäcke vintertid 40 €/ha

- Areal som anmäls till miljösystemets växttäcke vintertid får inte plöjas eller på annat sätt bearbetas.
- Åker och arealer med permanenta grödor skall lämnas obearbetade under tiden 31.10.-31.3.
- Till åtgärden kan anmälas åkerareal, areal med permanenta grödor och permanent gräsmark.
- Arealen anmäls i höstanmälan. Ifall villkoren uppfylls betalas ersättning för hela växttäcka arealen.
- Om du anmäler stubbträda i åkerstödsanmälan måste arealen sås med höstgröda för att duga som växttäcke.

Villkorlighetens obligatoriska växttäcke 33%
lättbearbetning ok, 0€/ha, bevaras 31.10 – 31.12.2026

Miljösystemstöd, växttäcke vintertid
äktat växttäcke & stubb, 40€/ha: 31.10.2026-31.3.2027

Godkända växter - se lista under Villkorlighetens, minimiväxttäcke
Betalas INTE för:

- 2023 röjda arealer eller permanent gräsmark på Naturaområden
- Miljöförbindelsens skydds zoner eller torvåkrar med vall
- Miljöavtalsareal om skötsel av jordbruksnatur och landskap

2) Naturvårdsvall (NVV) max 25 %...55 €/ha

Flerårig vallväxtlighet som såtts 2026 eller tidigare (även vilda gräs och växter med örtstam). **Gamla vallar med vilda gräs och örtväxter måste förnyas om det finns mindre än 50% gräs- och andra vallfoderväxter i växtbeståndet.** I fröblandningen får det finnas högst 20 % kvävefixerande växter. Växter och andelarna skall föras in i odlingsanteckningarna (utsädesort och -mängd osv.). Ifall växtligheten bevaras **över vintern fram till 31.3.** betalas det även **växttäcke vintertid.**

Betalas INTE för:

- 2023 eller senare röjda arealer eller permanent gräsmark på Naturaområden
- Ekologisk produktion: Ekostöd betalas inte om naturvårdsvall vald. (OBS! Husdjursförhöjningen betalas till den del 0,5 de/ha uppfylls!)

3) Gröngödslingsvall max 25 %...100 €/ha

Fröblandning med **minst 4 olika arter**, minst 20 % av fröblandningens vikt skall vara kvävefixerande grödor - > kan inte kompletteringsås med en fjärde sort på våren. Fröblandningens växtarter och andelar skall antecknas i odlingsanteckningarna.

Som växtbestånd duger en blandning av vallväxter och kvävefixerande grödor som såtts 2024 och 2025 eller en godkänd blandning, som såtts tillsammans med skyddsgröda 2023 eller 2026. Ersättning beviljas högst 3 år i följd. Ifall växtligheten bevaras **över vintern fram till 31.3.** betalas det även **växttäcke vintertid.**

Betalas INTE för:

- 2023 röjda arealer eller permanent gräsmark på Naturaområden.
- Areal i ekologisk produktion får inte ersättning för åtgärden

NATURVÅRDSVALL & GRÖNGÖDSLINGSVALL, SKÖTSEL:

- Får inte gödslas (gäller hela kalenderåret)
- Skall slås senast 15.9 det andra året. Varje år vid våra ogräsfall. Om slåtter inte konstaterats i satellitövervakningen 2025, skall växtligheten slås 2026. "Slätterkravet" finns som kartnivå i Vipu. Bete och skörd tillåtet.
- Bearbetning tillåten i samband med sådd eller då växtbeståndet bryts.
- Växtskyddsmedel får användas endast för att avsluta växtligheten. Om det använts växtskyddsmedel året innan för att bryta naturvårdsvallen/gröngödslingsvallen, kan dessa inte anmälas på samma areal följande år. Punktbeväring tillåten.
- Bevaras till 31.8. Fr.o.m. 2:a året om man sår höstsådda grödor -> gödsel och växtskyddsmedel tillåtet i samband med sådd fr.o.m. 15.7.

4) Mångfaldsväxter max 25 %...210 €/ha

- **Skall anläggas årligen senast 30.6** (undantag ängs- och fältfågelväxter – samma växtbestånd kan anmälas två år i följd om det såtts med godtagbar fröblandning). Mångfaldsväxter får sås som höstsådd hösten innan. **OBS! Krav på täckande växtbestånd!**
- Ängsväxter och fältfågelväxter: utsädesblandningen måste innehålla minst två godkända fleråriga växtarter.
- Får inte anläggas genom direktsådd i vall.
- Får gödslas endast vid anläggningsskedet. Växtskyddsmedel får inte användas under hela kalenderåret. Punktbeväring tillåten. Bearbetning endast tillåten i samband med att växtbeståndet anläggs eller bryts. Betesgång tillåten efter 15.9.
- Slätter tillåten efter huvudsakliga blomningen, dock tidigast 1.8. **Växtbeståndet skall bevaras fram till 15.9.** – uppföljs med satellit
- Skörd av viltväxter får bärgas för utfodring av vilt före 1.8.

Insektpollinerade växter och landskapsväxter -> anlägg årligen!

Utsädesblandningen ska innehålla frön av minst två av följande växter eller växtgrupper: solros, honungsfacelia, blålusern, klöver, gul- blå & vit lupin, vicker, blå- el rödklint, oljelin, sötväpplingar, vallmo, kinesisk förgätmigej, färgkragar, sommarslöja, senap, bovete, raps, rättika, praktmalva, somarmalva rybs, **ärt och bondböna**. Dessutom får blandningen innehålla andra tvåhjärtbladsväxter som blommor under såningsåret motsvarande högst 30 procent av utsädesblandningens vikt (ej hampa eller vallväxter).

Viltväxter -> anlägg årligen!

Det växtbestånd av viltväxter som anläggs ska vara beläget minst 50 meter från en väg vars trafiktäthet är mer än 3 000 bilar per dygn. Viltväxter ska användas för utfodring av vilt antingen på åkern, i dess närhet eller på en separat utfodringsplats. **Utsädesblandningen** ska innehålla minst två av följande: klöver, solros, gräsväxter, svartkämpar, ärt, honungsfacelia, bondböna, karingtand, nigerfrö, kummin, lucern, rovor, rybs, raps, foderkål, fodersockerbeta, fodervicker, rättikor, luddvicker, oljedädra, cikoria, senap, bovete spannmål, oljelin.

I fröblandningar med spannmål, gräsväxter och klöver ska det alltid även ingå frö av någon annan växt från listan. Gräsväxter max 20 % av utsädesblandningens vikt. Andra växter får finnas med upp till 15 % av fröblandningens vikt, dock ej hampa.

Ängsväxter (för samma areal betalas ersättning högst 2 år i följd)

Utsädesblandningar av ängsväxter ska innehålla frön av rödven, färsvingel eller hårdsvingel samt frön av minst två av följande ängsväxter: rödklint, ängsklocka, honungsfacelia, ringblomma, ängsnejlika, färgkulla, kummin, tjärblomster, ängsglim, rödblåra, ängsvädd, prästkrage, blåklint, fyrkantig johannesört, vitblåra. Blandningen får innehålla frön av andra ettåriga ängsväxter eller vickerarter, dock inte frön av gräs.

Växter för fältfåglar (för samma areal betalas ersättning 2 år i följd)

Fröblandningen ska innehålla frön från minst en ängsväxt i förteckningen ovan, samt minst en av följande: lin, durra, bovete, hirs, majs, solros, quinoa, rybs, raps, senap, sötväpplingar, vicker, spannmål, cikoria, ärt och bondböna.

Det får finnas högst 50 kg spannmålsutsäde/ha. Blandningen får innehålla frön av andra ettåriga ängsväxter eller vickerarter, dock inte frön av gräs.

Begränsningar i betalning: Ekostöd betalas inte om mångfaldsväxter vald (OBS! Husdjursförhöjningen betalas till den del 0,5 de/ha uppfylls!)

VILLKORLIGHET

GÄLLER ALLA ODLARE (även EKO)

Läs hela guiden på Ruokavirasto.fi

BEVARANDE AV PERMANENT GRÄSMARK Referensår 2018.

- Areal som används för odling av gräsväxter eller andra vallfoderväxter. Areal med gröda som samlar vallår under sju år (blir permanent gräsmark det åttonde året).
- Vallåren/permanent gräsmark nollas då man på skiftet anmäler en odlingsväxt som inte samlar vallår (t.ex. spannmål).
- Permanent gräsmark kan vara på åkern eller på naturbete och –vall
- **Skyddszone friser beräkningen av vallår**

AREAL SOM TAGITS TILL JORDBRUKSMARK FRÅN ANNAN ANVÄNDNING

KRAV PÅ PERMANENT VALLVÄXTLIGHET

Fr.o.m. 2023 gäller **krav på vallväxtlighet** på torv- och andra arealer som tagits till jordbruksmark genom röjning eller på annat sätt. Dessa arealer skall ha ett permanent vallbestånd och får inte plöjas.

- Kan förnyas enbart genom direktsådd eller lätt bearbetning så att det nya beståndet sås omedelbart efter bearbetningen.
- Vallåtgärder enligt miljöförbindelsen eller miljösystemstödet kan inte anmälas på dessa arealer.

KRAV PÅ PERMANENT VALLVÄXTLIGHET gäller inte:

- jordbruksarealer som varit odlingsbara senast 31.12.2022. Arealen skall ha varit i sådant skick att det kan odlas för produktion av sedvanlig skörd.
- arealer där man förbättrar basskiftets form (uträtning av hörn) och avlägsnar odlingshinder berörs inte av krav på permanent vallväxtlighet. Arealen bör gränsa till ett befintligt basskifte samt vara högst 0,5 ha eller 5 % av basskiftets areal.
- arealer enligt beslut om ägoreglering.

PERMANENTA GRÄSMARKER PÅ NATURA2000 - OMRÅDEN

Om skiftet har permanent gräsmark och en del av skiftet är beläget i ett Natura-område, anses hela basskiftet vara känslig permanent gräsmark. Basskiftet kan delas enligt Natura-områdets gränser före utgången av stödansökan. **KRAV: Arealen skall bevaras gräsbevuxen.**

Kan inte anmälas som: Färdiga gräsmattor (siirtonurmi), miljöförbindelsens skyddszone eller torvåker med vall, miljösystemstödet naturvårdsvall eller gröngödslingsvall.

Permanent gräsmarker på Naturaområde **får inte plöjas**. Vallbeståndet får förnyas endast av särskilda skäl – innan förnyelsen skall kommunens landsbygdsnäringsmyndighet skriftligen underrättas.

KRAV PÅ TORVMARKER FR.O.M. 2025:

- Permanent gräsmark på torvmark får plöjas endast en gång vart fjärde år. Kravet gäller arealer som varit jordbruksmark redan före 2023. Tillåtet att så andra växter än vall (betäckningen permanent gräsmark nollas).
- Jordmaterial får inte tas från jordbruksmark som är torvmark. Växtligheten får inte brännas och nya öppna diken får inte grävas (tillåtet om grävningen hänförs till grundandet av våtmark, eller till projekt för grundtorrläggning eller ägoregleringsprojekt som gäller flera markägare).

FÖRBUD MOT BRÄNNING AV STUBB

Stubb av spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, spånadväxter, baljväxter och frökryddor får inte brännas, ej heller oskördade bestånd. Gäller inte vall. Eko-gårdar befriade från förbudet.

FÖRBUD MOT BESKÄRNING AV TRÄD

Träd på jordbruksmark får inte fällas eller beskåras 1.5-31.7. Förbudet gäller inte areal av permanent gröda eller miljöavtalsareal.

SKYDDSREMSA VID VATTENDRAG

- En minst 3 meter bred obearbetad skyddsremsa med växttäckning skall lämnas intill vattendrag. Växttäckningen kan bestå av fleråriga vallväxter. Skyddsremsan kan anläggas genom sådd i skyddssäd. (Om skiftet är bredare än 4 m -> rita det som ett eget jordbruksskifte och anmäl "skyddsremsa")
- Eko-gårdar befriade från kravet fr.o.m. 2026.
- Kartnivå i Viputjänsten.
- **Skiftet ligger inte intill ett vattendrag** om det mellan vattendraget och åkern finns ett annat område på i genomsnitt 10 m och det inte ens vid översvämning stiger upp till åkern, eller om åkern ligger bakom en översvämningvall och dräneringsvattnet pumpas bort eller liknande.
- På skyddsremsan får inte användas växtskyddsmedel eller gödsel. Vid svårs ogräsfall/invasiva arter – kontakta Livskraftscentralen om tillstånd att använda växtskyddsmedel på skyddsremsa. (skriftligt tillstånd krävs).
- Ej årligt krav på slåtter, men där får inte finnas vedartade växter.

GÖDSLING (läs närmare i Villkorlighetsguiden)

- **Gödsel eller organiska gödselprodukt får inte spridas 1.11-31.3.**
- Ingen gödsling på snötäckt, frusen eller vattenmättad mark eller så att det sker avrinning till vattendrag.

Gödsling längs vattendrag och sluttande marker

- Det är förbjudet att gödsla närmare ett vattendrag än fem meter. På den följande fem meters zonen från vattendraget är det förbjudet att genom ytspridning sprida stallgödsel och organiska gödselprodukt, om åkern inte bearbetas inom ett dygn från spridningen.
- Husdjur får beta intill vattendrag.
- Om basskiftet helt eller delvis har en lutning på minst 15 procent är spridning av flytgödsel, urin och flytande organiska gödselprodukt tillåten endast genom placering. Villkoret ska iaktas om lutningsytan är minst 25 ar (0,25 ha).

MARKKARTERING

Inom MILJÖFÖRBINDELSEN (vart 5:e år) – berör gårdar som ansöker om miljöersättning (miljöförbindelse)

- Krävs för areal där det är tillåtet att gödsla – krävs inte för arealer som inte är ersättningsberättigade (enligt villkorligheten krävs markkartering om det gödslas). Krävs inte för skiften under 0,5 ha.
- Växtarealer som inte kräver markkartering enligt miljöförbindelsen, eftersom gödsling inte är tillåtet: trädor, miljösystemstödet naturvårds- och gröngödslingsvallar, miljöavtalsarealer, skyddsremsor (växtkod), icke odlad areal. Obs! Markkartering krävs i det skede då grödan bryts och gödslas!
- Krävs inte för skyddszone och mångfaldsväxter efter anläggningsåret (gödsling tillåtet enbart vid anläggningskedet)

Enligt VILLKORLIGHETEN (högst 10 år gammal analys) – gäller alla

Markkartering enligt miljöförbindelsevillkoren är ok

- Areal som gödslas: Om man inte ingått miljöförbindelse och man inte har en markkartering skall man göra en jordanalys där **jordart (kväve) och bördighetsklass (fosfor)** utreds för skiftet som gödslas. Analysen skall göras i ett ackrediterat laboratorium.
- Skiften under 0,5 ha behöver ingen analys.
- Fosforgödslingen kan utföras enligt bördighetsklass 6 men för kvävegödslingen måste jordanalysen göras.

Fosfor- och kvävegödslingsmängderna -> se Villkorlighetsguiden!

Beakta totalfosfor vid gödslingen - se undantagen i Villkorlighetsguiden

STALLGÖDSELANALYS – gäller alla

- skall göras vart 5:e år där lösligt kväve, totalkväve och totalfosfor fastställs.
- gäller gårdar där det uppstår eller används mer än 25 m³/år.

MINIMIVÄXTTÄCKE VINTERTID

MINST 33 % av åkerarealen och permanenta grödor skall ha ett växttäckte under perioden 31.10 – 31.12: äkta växttäckte, stubb, lätt bearbetat eller växtrester av vissa växter godkänns. Eko-gårdar är befriade från kravet.

Obs 1: Permanenta gräsmarker räknas inte med i villkorlighetens minimiväxttäckte!

Obs 2: Areal som anmäls som **stubbträda** under stödansökningsåret kan inte anmälas som areal för växttäckte.

Som areal som bevaras med växttäckte fram till 31.12 kan anmälas: (med vissa begränsningar godkänns dessa även i miljösystemets åtgärd växttäckte vintertid):

- o obärgad växtlighet och stubb av spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, fiberväxter, baljväxter och frökryddor samt blandade växtbestånd av dessa.
- o höstsådda växter.
- o vallväxter och rörlfen, med undantag av permanent gräsmark (permanent gräsmark godkänns dock i miljösystemstödet växttäckte vintertid med vissa villkor)
- o naturvårdsvallar och gröngödslingsvallar, grönräddor
- o jordgubbar och fleråriga energi- och trädgårdsväxter med växtbestånd mellan raderna
- o fånggrödor och jordförbättrings- och saneringsväxter
- o mellangrödor
- o mångfaldsväxter
- o sådda grödor som överlever vintern
- o skyddszoner och vallar på torvåkrar (går ej som växttäckte vintertid i miljösystemstödet)
- o lättbearbetade arealer av vallväxter, spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, fiberväxter, baljväxter och frökryddor samt blandade bestånd av dessa. Lätt bearbetning = en körning med kultivator, tallriksharv, fjädertandsharv, spadrullharv eller rulluftare. **Duger inte som växttäckte vintertid i miljösystemstödet.**
- o Obärgade växtbestånd med växtrester på markytan av följande växter: kålväxter, sallat och cikoria, gurkväxter, ärtväxter, sockermajs, sockerbeta, rotfrukter (ej morot, potatis är inte en rotfrukt), pepparrot, jordärtskocka. **Dessa duger inte som växttäckte vintertid i miljösystemstödet.**
- o Som växttäckte godkänns också kemiskt förstörd stubb av vallväxter samt spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, fiberväxter, baljväxter och frökryddor samt blandade växtbestånd av dessa.

TRÄDOR

Trädor är jordbruksmark som inte används för produktion och som består av grön-, stubb- eller svartträda. Trädan skall i regel vara grön- eller stubbträda 30.6. – 31.8. **Slätter eller bete senast 15.9** om ingen annan åtgärd gjorts.

Grönträda avses arealer med gräsväxter eller andra vallfoderväxter som utgör mer än 50 % av jordbruksskiftets areal.

Som träda godkänns inte en åker som är sådd med enbart spannmål, oljeväxter, proteingrödor eller blandningar av dessa. Ett undantag från proteingrödor är klöver och sötväppling som är godkända växter i trädor som sådana eller i blandningar.

Stubbträda är åker som är täckt av stubb av spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, fiberväxter, baljväxter eller frökryddor från föregående växtperiod och som är obearbetad. Ifall där finns växtlighet – slå grödan senast 15.9.

Svartträda är en åker som under växtperioden är utan växttäckte eller stubb. Orsaken till svartträda skall motiveras i åkerstödsöskan. Ifall där finns växtlighet – slå grödan senast 15.9.

Sådd: senast 30.6. om inte skiftet redan tidigare sätts som grönträda.

Bevara växtligheten fram till 31.8. Om du sår höstsådda växter, får trädan avslutas, bearbeta och så växtligheten fr.o.m. 1.8.

Gödsling – inte tillåtet, förutom om du sår höstsådda växter så får gödsel användas från 1.8.

Växtskydd får användas på trädan tidigast 1.9. Vid sådd av höstgröda: fr.o.m. 1.8. Växtskydd tillåtet på svartträda.

Gårdens **jordbruksmark** =
Åkerareal + permanenta grödor + permanenta vallar

VÄXTFÖLJD ELLER DIVERSIFIERING

Uppfyll någotdera kravet årligen!

Du är befriad från kravet om:

- o Det inte funnits ettåriga växter på åkerarealen år 2025 (befriad 2026)
- o Mer än 75 % av gårdens åkerareal används för produktion av gräs- eller andra vallfoderväxter, trädor eller odling av baljväxter, eller en kombination av dessa.
- o Mer än 75 % av gårdens jordbruksmark är permanent gräsmark eller används för produktion av gräs- eller andra vallfoderväxter eller en kombination av dessa.
- o Din åkermarksareal är under 10 ha.
- o Åkerarealen är i ekologisk produktion (eko-kontrollen). Om bara en del av gårdens areal är i ekologisk produktion gäller befrielsen enbart den del som är i ekologisk produktion.

Vipurådgivaren meddelar ifall kravet inte berör din gård.

Obs! Du måste även uppfylla kravet på växtföljd eller diversifiering på nya skiften vars besittning har överförts till dig från en annan gård!

ÖVERVAKNING OCH PÅFÖLJDER:

Gårdar vars areal är högst 30 ha berörs inte av villkorlighetens övervakningar eller påföljder gällande växtföljd och diversifiering. Men om du ansöker om stöd för fånggrödor måste växtföljd eller diversifiering uppfyllas på gårdar med högst 30 ha.

VÄXTFÖLJD

För att uppfylla växtföljden måste du följa ettårig och flerårig växtföljd!

Ettårig växtföljd

Minst 33 % av den åkerareal som anmäls i stödansökan och på vilken en ettårig gröda odlas, **skall grödan vara en annan än året innan.**

- o Den ettåriga växtföljden kan uppfyllas med en mellangroda.
- o Krav på ettårig växtföljd gäller inte areal med ren havre (glutenfri havre, avtalsproduktion – avtalet ska lämnas in i samband med ansökan om åkerstöd)
- o Om växtkoden **”återtagande av stöd”** använts för något skifte 2025, tas denna areal inte i beaktande i fråga om ettårig växtföljd i år.

Ettåriga växtföljden kan uppfyllas med en mellangroda:

- o En sekundär gröda som sås samma år som skördeväxten. Skall vara en annan än den egentliga skördeväxten och skall bilda växtbestånd. Anmäls i uppgifterna om jordbruksskiften i stödansökan.
- o Mellangrödan skall sås senast 31.8. och bevaras till 31.10.
- o Vid granskning av växtföljden betraktas mellangrödan som föregående års odlingsväxt istället för huvudgrödan.
- o Stöd för fånggrödor inom miljöersättningen betalas inte för mellangrödor.

Flerårig växtföljd fr.o.m. 2026

Den fleråriga växtföljden ska för allas del genomföras första gången år 2026 (år 2023 används som grund).

Samma ettåriga växt får odlas på samma areal **högst tre år i följd.**

KRAVET PÅ VÄXTFÖLJD GÄLLER INTE FÖLJANDE GRÖDOR: gräs- och vallfoderväxter, fleråriga odlingsväxter, trädor, potatis, sockerbeta, huvudkål, lök, röd- och gulbeta, morot. Därtill odling av ren havre (glutenfri havre) med produktionsavtal.

DIVERSIFIERING AV GRÖDOR

- o **Åkerareal 10-30 ha;** minst 2 olika odlingsväxter, varav huvudgrödans andel får vara högst 75% av åkerarealen.
- o **Åkerareal över 30 ha;** minst 3 olika odlingsväxter. Huvudgrödans andel får inte vara mer än 75 % av åkermarken och två huvudgrödor för sammanlagt inte ha större andel av åkermarken än 95%.